

TJÄNSTESKRIVELSE

2019-02-05 | ALLM.2018.1694

Miljökontoret

Miljönämnden

Uppföljning av miljönämndens verksamhet 2018

Dnr: ALLM.2018.1694

Sammanfattning av ärendet

En uppföljning har genomförts av verksamheten inom miljönämndens hela verksamhetsområde för perioden januari till december 2018. Den innefattar även en uppföljning av kontrollplanen enligt livsmedelslagen och tillsynsplanen enligt miljöbalken. Kontorets olika grupper har brutit ner målen i Verksamhetsplan 2018 till specifika mål eller aktiviteter som ska genomföras under året. Syftet med uppföljningen är att kontrollera att det arbete som beslutats av miljönämnden och som är nämndens ansvar, också genomförs. Miljönämnden ska fortlöpande få insyn och kunskap om det arbete som tjänstemännen utför. Miljönämnden godtog uppföljningen av första tertialet på sammanträdet i maj. Miljökontoret föreslår att miljönämnden godtar uppföljningen för 2018.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2019-02-05

Uppföljning av miljönämndens verksamhet 2018

Ärendet

En uppföljning har genomförts av verksamheten inom miljönämndens hela verksamhetsområde för perioden januari till december 2018. Den innefattar även en uppföljning av kontrollplanen enligt livsmedelslagen och tillsynsplanen enligt miljöbalken. Kontorets har brutit ner målen i Mål och budget 2018-2020 och Verksamhetsplan 2018 till specifika mål eller aktiviteter som ska genomföras under året. Syftet med uppföljningen är att kontrollera att det arbete som beslutats av miljönämnden och som är nämndens ansvar, också genomförs. Miljönämnden ska fortlöpande få insyn och kunskap om det arbete som tjänstemännen utför. Verksamheten följs upp varje tertial i samband med det ordinarie bokslutet. Miljökontoret föreslår att miljönämnden godtar uppföljningen av verksamheten för 2018.

Kontorets/förvaltningens förslag till nämnden:

Miljönämnden godtar uppföljningen av verksamheten för 2018.

Helena Götherfors Westman

Miljöchef

Handläggare: Helena Götherfors

Miljöchef

Miljökontoret

Telefon (direkt): 08-523 019 28

E-post: helena.gotherfors@sodertalje.se

Bilagor:

Kopia av beslutet till:

1. Akten

Uppföljning av miljönämndens verksamhet januari-december 2018

Inledning

En uppföljning har genomförts av verksamheten inom miljönämndens hela verksamhetsområde för perioden januari till december 2018. Den innefattar även en uppföljning av kontrollplanen enligt livsmedelslagen och tillsynsplanen enligt miljöbalken. Kontorets olika grupper har brutit ner Verksamhetsplanens mål till specifika mål eller aktiviteter som ska genomföras under året. Syftet med uppföljningen är att följa upp att det arbete som beslutats av miljönämnden och som är nämndens ansvar, också genomförs. Miljönämnden ska fortlöpande få insyn och kunskap om det arbete som tjänstemännen utför. Verksamheten följs upp varje tertiäl i samband med det ordinarie bokslutet.

1. Uppföljning av livsmedelskontroll

Planerad kontroll

Den planerade kontrollen sker enligt den arbetsplan som gruppen tagit fram för att säkerställa att alla verksamheter får den kontroll som de ska ha enligt den riskklass som de tillhör. Varje handläggare ansvarar för att planera och utföra sin del av kontrollerna. Arbetet följs upp varje vecka på gruppens tavelmöte. Totalt skulle 843 kontroller genomföras under året.

<i>Utförd planerad kontroll</i>	<i>Mål antal planerad kontroll</i>	<i>Utfört</i>	<i>Uppföljande kontroll – antal</i>	<i>Andel (%)</i>
843	843	100 %	162	19 %

Uppföljande kontroll

Uppföljande kontroll syftar till att följa upp de eventuella brister i livsmedelssäkerheten eller i redligheten som vi upptäckt vid den planerade kontrollen. Andelen uppföljande kontroller minskar och är nu 19 %. Det kan jämföras med 2017 då andelen uppföljande kontroller var 27,8 %.

Kommentar: Livsmedelskontrollen har genomfört 100 % av den planerade kontrollen för året. Andelen uppföljande kontroller minskar vilket vi tolkar som ökad kompetens hos verksamhetsutövarna. Vi har satsat stort på information för att underlätta för företagen att göra rätt. Det ser ut att vara en lyckad satsning.

Klagomål

Livsmedelskontrollen är beroende av information från allmänheten för att få reda på eventuella brister av olika karaktär. I vissa klagomålsärenden har vi bedömt att en oplanerad kontroll ska ske, i vissa fall togs detta upp i den ordinarie kontrollen alternativt via telefon/e-post.

<i>Antal klagomål Totalt</i>	<i>Klagomål på hygien, märkning, skadedjur, antal</i>	<i>Klagomål- misstänkta matförgiftningar, antal</i>	<i>Övrigt antal</i>
80 (54)	38 (17)	31 (17)	11 (20)

Kommentar: Antalet klagomål har ökat jämfört med motsvarande period 2017. En anledning kan vara att miljökontoret varit aktiva i media. Även den varma sommaren kan vara en bidragande orsak eftersom t.ex. kylar och frysar i större utsträckning inte fungerat som de ska.

RASFF (Rapid alert system for food and feed)

EU har ett system för varning av hälsovådliga livsmedel – RASFF. Sedan mars 2018 har Sverige ett svenskt varningssystem som är integrerat med det system som alla EU-länder använder. Det är en av förklaringarna till en ganska stor ökning av inkomna RASFF (2017 var det 5 RASFF). Att utreda dessa ärenden tar ibland lång tid och det går inte att planera i förväg samt svårt att avgiftsfinansiera. Under året har följande 32 RASFF inkommit:

RASFF			
1	Aflatoxin i pistagenötter från USA	17	Plastbitar i krossade tomater från Italien
2	Gluten i glutenfria majschips från Belgien	18	Odeklarerad allergen i glass från Polen
3	Odeklarerade allergener i konfektyr från Sverige	19	Glasbitar i pumpafrön som använts vid tillverkning av bars
4	Norovirus i ostron från Frankrike	20	Metallbitar i mjölkpulver som använts i pannkakstillverkning
5	Odeklarerade allergener i Bovetemjöl från Sverige	21	Plastbitar i yoghurtdryck från Polen
6	Yoghurt som släppts ut på marknaden från ej godkänd anläggning från Sverige	22	Odeklarerad allergen i Ravioli från Sverige
7	Listeria i majs från Ungern	23	Odeklarerade allergener i cashewnötter från Sverige
8	Odeklarerad allergen i Sish Köfte från Sverige	24	Aflatoxin i nötter från Argentina
9	Seasambrod från oregistrerad anläggning i Sverige	25	Plastbitar i frysta Chicken nuggets från Litauen
10	Odeklarerad allergen i kosttillskott från Kina	26	Granola med odeklarerad mandel
11	Metallbitar i godis på lösvikt från Danmark	27	Odeklarerad allergen i konfektyr från Libanon
12	Odeklarerad sulfat i kosttillskott	28	Glasbitar i dryck från Polen
13	Hepatit A i frysta jordgubbar från Polen	29	Risk för exploderande glöggflaskor från Sverige
14	Höga toxinhalter i blåmusslor från Sverige	30	Aflatoxin i hasselnötter från Turkiet
15	Listeria monocytogenes i fryst majs och majsblandning från Ungern	31	Risk för glasflisor i Pucko, chokladmjölk från Danmark
16	Odeklarerat innehåll av hasselnötter i glassprodukt från Tyskland	32	Aflatoxin i jordnötssmör från Nederländerna

Upphörda verksamheter, ägarbyten och nya verksamheter

Under perioden januari till augusti har ett flertal förändringar skett med upphörda och nya verksamheter samt de som bytt ägare.

- 40 företag har upphört
- 55 företag har anmält ägarbyte
- 50 nya livsmedelsföretag

Vi har en servicegaranti som innebär att nya verksamheter ska få första kontroll inom 3 månader efter det att verksamheten startat. Det påverkar våra planerade kontroller, särskilt under perioder med många ägarbyten.

Projekt och aktiviteter

Livsmedelskontrollen genomför under året flera projekt, dock något färre än tidigare år. Det övergripande syftet är att projektarbete leder till ökad samsyn mellan handläggarna, det ökar effektiviteten och bidrar till kompetensutveckling. Det kan också vara tydligt och rättssäkert för verksamhetsutövaren när samma fokus på kontrollen genomförs inom en bransch. Flera samverkansprojekt är därför regionala eller nationella. Följande aktiviteter har genomförts eller påbörjats:

Projekt/Aktivitet	Period	Syfte Koppling till mål	Metod	Status	Antal objekt	Kommentar/Resultat/Effekt
Kontrolldag "Får du det du betalar för?" – Miljösamverkan Stockholm	Mars	Redlighet, samverkan, verifiering	Inspektion	Klart	14/14	Gemensamt projekt i länet för att kontrollera att det som står på menyn också är det som serveras. Såg bra ut i Södertälje där 12 verksamheter av 14 serverade det som utlovades.
Dricksvatten – workshop och kontrollbyardag	Maj - okt	Säkra livsmedel, samsyn, kompetens	Inspektion	Klar		Regionalt/nationellt projekt för att stärka kontrollen av dricksvattenanläggningar. Workshopen i maj är genomförd med Sörmlandsinspektörer. I juni och september genomfördes samsynsinspektioner med Gnesta kommun. I oktober genomfördes en workshop med Sörmlandsinspektörerna. Denna gång var det samsyn gällande bedömningar av faroanalyser och program för regelbundna undersökningar.
Vattenautomater – Miljösamverkan Stockholm	Sept	Säkra livsmedel	Provtagning	Klart	8	Kontroll av vattenautomater i 8 anläggningar (restauranger). Provtagningen utfördes den 5 september. Gemensam kampanjdag där 5 inspektörer deltog. Uppföljning av kontrollen har gjorts. En anläggning fick flera uppföljande kontroller, 4 anläggningar fick kommentar om råd att förbättra sina rutiner för rengöring av automaten, en anläggning hade inget vatten lämpligt för provtagning från vattenautomat.
Lektiner i baljväxter	Jan-dec	Säkra livsmedel	Inspektion provtagning	Klart		Uppmärksamma lektiner i baljväxter på matställen som serverar mycket vegetarisk mat samt i förskolor/skolor. Checklista och informationsblad finns klara att använda. Verksamheterna tyckte att informationen var intressant och lärorik.
Nationella operativa mål		Säkra livsmedel, verifiering, kemiska risker	Inspektion	Klart		Utifrån Nationella kontrollplanen ska vi uppfylla vår del av flera operativa mål. De mål som ska vara genomförda 2018 är genomförda. Arbetet fortsätter 2019.

SVA – Kontroll av antibiotika-resistens i färsk kyckling	Feb-okt	Samverkan, säkra livsmedel, hälsoskydd	Insamling av prover	Klart		SVA Statens veterinärmedicinska anstalt) undersöker förekomst av Escherichia coli resistens mot antibiotika i färskt obehandlat kött från kyckling. Vi hjälper till med insamling av prover i Södertälje.
Råd & stöd						
Handbok för nystartade livsmedelsföretag	Jan-dec	Service, effektivitet och bättre effekt	Information-material	Pågår		Påbörjat en handbok till hjälp för nystartade livsmedelsföretag, som vill etablera sig i kommunen.
Ta fram informationsmaterial	Jan-dec	Service, effektivitet, och bättre effekt		Klart		Informationsmaterial har tagits fram om; - redlighet, - calicivirus/norovirus, - lektiner i baljväxter, - krav i livsmedelslokaler, - mallar till egenkontrollprogram - allergener - julbord Informationsmaterialet finns på Södertälje kommuns webbsidor samt tillgängliga för andra inspektörer i landet via Livsmedelsverkets stödforum livsteck.net för inspektörer.
Nyhetsbrev till livsmedelsföretag och dricksvattenföretag	Vår/höst	Service, rådgivning		Klart		Påbörjat utskick av nyhetsbrev till livsmedelsföretag och fortsätta skicka nyhetsbrev till dricksvattenföretag, för att sprida kunskap och göra det lättare för företag att göra rätt och uppfylla lagkrav. Livsmedelsföretag och dricksvattenföretag har fått ett nyhetsbrev vår och höst.
Samsyn och rättsäkerhet						
Kollegiegranskning av minst ett beslut per vecka	Veckovis	Samsyn av kontroll, brister och krav. Rättsäkerhet och klarspråk.		Pågående	Alla beslut	Vi har genomfört att beslut ska läsas igenom och signeras av ytterligare en handläggare.
Revisioner med Botkyrka – miljösamverkan Sthlm		Samsyn		Klart		Revisioner har genomförts.
Övrigt						
Uppdatera kompetensrosen	April	Kompetensplanering		Klart		Värnar och kompetensutvecklar personalen som kommunens viktigaste resurs, så att de kan

					prestera på topp och ge medborgarna mer för skattepengarna.
Utbildning MI (motiverande samtal)	April-juni	Kompetens, bemötande, effektivitet		Klart	Utbildar personalen i Motiverande samtal (MI) en samarbetsinriktad samtalsstil, för att främja ett bra företagsklimat och lättare uppnå lagkrav och mål. Alla inspektörer har gått grundutbildningen och några har gått fortsättningsutbildning. En inspektör ingår i projektgruppen.
Supervision	Jan-dec	Bemötande, effektivitet, planering, kompetens, samsyn	Skuggning	Klart	Chef skuggar inspektörerna för att utvärdera och bedöma hur vi planerar inför kontroll, hur vi presenterar oss och bemöter verksamhetsutövaren, hur vi genomför och avslutar kontrollen, hur vi använder vår kompetens. En checklista används och vi utvärderar detta individuellt efteråt.

Kommentar: Det har varit ett mycket bra år och vi har hunnit med 100 % av den planerade kontrollen. Andelen uppföljande kontroller har minskat vilket frigjort tid för ökad satsning på informationsmaterial.

Effektuppföljning (görs i december)

Effektindikatorer	2017	2018	Uppföljningsmätt
Antal misstänkta/utredda matförgiftningar	17/2	31/3	Antal
Andel uppföljande kontroller	27,8 %	19 %	%
Minst två verifieringsprojekt för att kontrollera effekten, ska genomföras per år.	1		Antal
Avvikelse åtgärdade inom rätt tid.	ca 95 %	ca 95 %	Andel
Andel i respektive erfarenhetsklass	A: 9,5 B:85,3 C:5,2	A: 10,1 B:85 C:4,9	% i erfarenhetsklass A, B respektive C

Revision av livsmedelskontrollen

Länsstyrelsen och Livsmedelsverket genomför revisioner av livsmedelskontrollen i Södertälje med viss periodicitet. Ingen revision genomfördes under 2018.

Däremot har vi genomfört ett revisionsprojekt inom miljösamverkan. Vi har haft Botkyrka kommun som revisionspartner där respektive livsmedelskontroll har reviderat varandra. Revisionen innehåller genomgång av rutiner och planering/utförande av kontrollen samt bedömning av inspektörens bemötande och förmåga att utföra kontroller. Projektet påbörjades under 2017 och har fortsatt under 2018 med samma upplägg.

Resultatet av årets revisioner mellan kommunerna är att respektive kommun behöver göra vissa förändringar av rutiner. I Södertälje behöver vi revidera våra rutiner för destruktion och förbud för att säkerställa att arbetet utförs korrekt.

Samverkan

Salems och Nykvarns kommun

Vi har pågående avtal om samverkan med Salems och Nykvarns kommuner. Under året har avtalen inte utnyttjats.

Miljösamverkan Stockholm

Vi deltar i samverkan kring livsmedelskontrollen i länet (SILK). En gemensam provtagningsplan har genomförts och vi har deltagit i gemensamma projekt.

Utbrottsgruppen

Miljökontoret deltar tillsammans med Smittskydd Stockholm, Länsstyrelsen och några andra livsmedelshandläggare i utbrottsgruppen för att diskutera och samverka kring olika livsmedels-/smittskyddsutbrott.

Nationell tillsynskonferens

Vi deltar varje år på den nationella kontrollkonferensen som anordnas av Livsmedelsverket.

Länsmöten

Länsstyrelsen genomför årliga länsmöten inom livsmedelskontrollen. Vi deltar.

Tillståndsenheten

Vi samverkar med tillståndsenheten i Södertälje kommun och genomför gemensamma kontroller.

Uppföljning rutin Hot & våld

Vi följer rutinen för hot och våld.

2. Uppföljning av hälsoskydd

Planerad tillsyn

Hälsoskydd har brutit ner tillsynsplanen i en flerårig arbetsplan, för att säkerställa att alla verksamheter som ska ha tillsyn också får det. Den planerade tillsynen sker företrädesvis i projektform.

<i>Utförd planerad tillsyn</i>	<i>Mål antal planerad tillsyn</i>	<i>Utfört</i>	<i>Uppföljande Tillsyn – antal</i>
27	51	53 %	5

Kommentar: Under perioden har vi arbetat ned antalet äldre pågående klagomålsärenden gällande bostäder. Periodvisa vakanser under året har bidragit till svårigheter att kunna genomföra den planerade tillsynen i den omfattning som avsågs.

Effekt: Tillsynen har bidragit till att boendemiljö, folkhälsa, strålmiljö, badvattenkvalitet samt smittskydd och hygien på förskola har förbättrats.

Projekt och aktiviteter

Projekt/ Aktivitet	Period	Syfte Koppling till mål	Metod	Status	Antal objekt	Kommentar
Backlog bostads- klagomål	Januari- februari	Folkhälsa Bra boendemiljö	Granskning Handläggning Tillsyn	Klart		34 klagomålsärenden avslutats jan-dec 2018.
Radon flerbostads- hus	Januari- december	Bra boendemiljö Säker strålmiljö	Granskning handläggning tillsyn	Pågår	700 fastig- heter	Projektet fortfarande pågående. 700 fastigheter i kommunen som omfattas av projektet. 391 pågående ärenden per dec 2018. Nya mallar har tagits fram, samt skrivelser för att effektivisera handläggningen. Svårighet att nå målet till 2020.
Tillsynsträff för fastighets- ägare	Mars-april planering	Bra boendemiljö Kompetens Information och rådgivning	Seminarium	Klart		Stöd i egenkontroll för fastighetsägare. Tillsynsträffen genomfördes den 27 sept med tema fukt och skadedjur. Positiva reaktioner från deltagande fastighetsägare som deltog.
Strandbad	April-sept	God badvatten- kvalitet	Granskning, tillsyn, samverkan SBK	Klart	9 objekt	
Utskick till fastighets- ägare om avfall	April	Bra boendemiljö Kompetens Information och rådgivning	Informations- sökning Skrivelser Möten	Klart	90 h inkl systematis k tillsyn	Utskick gjordes i juli i samband med inbjudan till tillsynsträffen för fastighetsägare.
Tillsyn förskolor	Augusti- december	Smittskydd och hygien på förskolor	Tillsyn	Klart	16 st	Omplanering av antal på grund av låg bemanning, från 40 till 16 objekt. Projektet genomfört under perioden, uppföljning sker 2019.
Systematisk tillsyn av flerbostads- hus	Maj-juni	Bra boendemiljö	Tillsyn Handläggning	Klart	2 st	Omplanering av antal på grund av låg bemanning, från 5 fastighetsägare till 2. Uppföljning sker under 2019.
Uppföljning tillsynsplan, genomgång av taxa	Maj-juni	Kvalitetsarbete	Granskning	Pågår	-	Projekt påbörjat i maj. Genomgång av taxan klar. Arbetet med tillsynsintervall och övrigt kvalitetsarbete såsom registervård fortsätter in i 2019. Tillsynsintervall för förskolor och skolor är uppdaterat.
Radiak- mätning	April och november	Säker strålmiljö	Mätning Rapportering	Klar		Mätning utförd i april och november.

Händelsestyrt arbete

Klagomål

Kommentar: Året inleddes med ett intensivt arbete vad gäller äldre klagomålsärenden. 102 klagomålsärenden har avslutats under året. Uppföljning av ärenden sker veckovis och målsättningen är att initiativet inte ska ligga hos oss mer än tre veckor. Sedan nya ärendehanteringssystemet införts har bättre möjligheter för uppföljning skapats och andra sätt att söka ut statistik har möjliggjorts. En bättre överskådlighet av gruppens ärendebelastning har på så sätt skapats. Detta har inneburit att gruppen synliggjort en obalans i ärendeflödet och ärendebelastningen. Nya mallar har tagits fram för att effektivisera handlägningsprocessen och förkorta ledtider.

Vi har 51 pågående klagomålsärenden per december 2018.

<i>Antal bostadsklagomål Totalt</i>	<i>Klagomål-buller (inklusive skällande hundar)</i>	<i>Klagomål-fukt-mögel</i>	<i>Klagomål-ventilation, temperatur</i>	<i>Övrigt Antal (t.ex. radon, skadedjur, hygien)</i>	<i>Damm/partiklar</i>	<i>Ljus och skugga</i>
129	20	28	47	34	0	0

Anmälningar, ansökningar, remisser

Antal ärenden som startats januari-december 2018:

Fartyg, objektburen smitta: 6 ärenden
Underrättelse om zoonoser: 7 ärenden (salmonellasmitta hos katt)
Anmälan enligt smittskyddslagen: 4 ärenden (smittspårning legionella)
Remisser, serveringstillstånd mm: 29 ärenden
Ansöknings- och anmälningsärenden: 38 ärenden

Andra saker vi deltagit i/genomfört som inte var planerat.

Arbetet med övergång till nya ärendehanteringssystemet hade förväntats ta mycket tid, men gruppen bedömer att det krävts mer administrativt arbete än vi räknat med. T.ex. handlar det om kvalitetsarbete och registerföring.

Utöver detta har även uppföljning av förra årets planerade tillsyn gällande egenkontroll av bassängbad gjorts. Detta har tagit en del tid men fanns inte med i tillsynsplanen.

Vi har också anpassat mallar och blanketter utifrån GDPR.

Samverkan

Samverkan om upphandling i början av mars, tillsammans med andra delar av kommunen (t.ex. KoF, SK, Telge). Fokus på upphandling av städbolag. Framtagande av en sammanställning av upphandlingsunderlag för städtjänster 2019.

Deltagit i Länsstyrelsens nätverksträff om rökfria miljöer samt deltagit i intervju om rökfria miljöer.

Medverkat under inspektion av restaurang tillsammans med tillståndsenheten i samband med ansökan av serveringstillstånd, i syfte att informera om rökfria miljöer.

Utförde en inspektion gällande buller tillsammans med kultur- och fritidskontoret

Förbättringsarbete

Nya ärendehanteringssystemet har inneburit en del arbete med nya mallar. Samtidigt har det inneburit en bättre översikt av ärenden, objekt och andra delar i verksamheten. Förenklad uppföljning av verksamheten. Vissa justeringar har genomförts av blanketter och hemsida. Arbetat fram nya mallar för beslut.

Uppföljning av rutin hot och våld

Hälsoskyddsgruppen följer rutinen. Vi tycker att rutiner fungerar bra. Vi har inte haft några incidenter.

3. Miljöskydd

Planerad tillsyn genomförs enligt den tillsynsplan som miljöskydd tagit fram för året. Planen består av två delar: Verksamheter fördelade på handläggare och projekt tillsyn.

Planerad tillsyn – Verksamheter fördelade på handläggare

De verksamheter som är fördelade på handläggare omfattar tillståndpliktiga verksamheter (A- och B-verksamheter), anmälningspliktiga verksamheter (C-verksamheter) samt icke-anmälningspliktiga verksamheter (U-verksamheter). Verksamheterna är i stora drag fördelade branschvis mellan handläggarna. För att säkerställa att samtliga verksamheter får den tillsyn de ska ha enligt klassning har miljöskydd skapat en lista över verksamheterna, varje handläggare ansvarar för att utföra tillsynsinsatserna och sedan notera datum för när arbetet utfört.

Aktivitet	Period	Syfte	Status	Antal objekt	Kommentar
Planerad tillsyn - Verksamheter fördelade på handläggare:	Löpande under året	Tillsyn- Minskad miljöbelastning	Klart	A- och B: 30 objekt varav 27 ska ha tillsyn 2018 C: 39 objekt varav 30 ska ha tillsyn 2018 U: 24 objekt varav 15 ska ha tillsyn 2018	25 av 27 objekt fick minst ett tillsynsbesök. Under året genomfördes 70 av de totalt 76 tillsynsbesök som planerats för A- och B-verksamheterna. 20 av 30 objekt har fått ett tillsynsbesök. 12 av 15 objekt har fått tillsynsbesök.

Planerad tillsyn - Projekt tillsyn

Miljöskydd sammanställer varje år en projektplan där det framgår vilka projekt som ska genomföras under året, vilka verksamheter som ingår i respektive projekt samt när projektet ska utföras. Tillsynsprojekt genomförs för branscher där ett större antal verksamheter ska ha tillsyn under året eller för arbete som ska utföras inom en viss tidsperiod, som exempelvis miljö- och årsrapporter. Vissa branscher ska ha tillsyn varje år medan andra branscher ska ha tillsyn inom ett tre- eller

fyraårsintervall. Inom vilket intervall verksamheterna får tillsyn baseras på deras klassning. Varje projekt tilldelas en projektledare som har det övergripande ansvaret. I projektet ingår sedan ett varierat antalet handläggare beroende på hur många verksamheter som ska besökas.

Följande aktiviteter var planerade under året:

Aktivitet	Period	Syfte	Status	Antal objekt	Kommentar
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Mekaniska verkstäder	Jan - mars	Tillsyn – Minskad miljöbelastning Farligt avfall, avfall med producentansvar, oljeavskiljare och kemikaliehantering	Klart	23 objekt	Projektet är avslutat. 23 av 23 objekt har fått tillsynsbesök. Tio transporterade farligt avfall utan anmälan till länsstyrelsen. Samtliga av dessa har nu gjort en anmälan. Fem hade godkänd förvaring och hantering av kemikalier och oljor. För de övriga som hade brister så har alla verksamheterna åtgärdat bristerna som var av allvarigare karaktär. En femtedel förde korrekta anteckningar för uppkommen mängd farligt avfall och 16 saknade helt anteckningar.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Fordonsverkstäder	Mars - maj	Tillsyn – Minskad miljöbelastning Farligt avfall, avfall med producentansvar, oljeavskiljare och kemikaliehantering	Klart	24 objekt	Projektet är avslutat. 21 av 24 objekt har fått tillsynsbesök. Ett av de tre objekt som inte har fått besök har upphört och de övriga två verksamheterna är stängda för tillfället och tillsyn kommer att ske år 2019 istället. 11 av de besökta verksamheterna hade brister gällande oljeavskiljarna. 10 verksamheter hade brister gällande hantering och förvaring av kemikalier och oljor. 19 saknade anteckningar för uppkommen mängd farligt avfall. 2 verksamheter transporterade farligt avfall utan anmälan till länsstyrelsen och 3 hade inte kontrollerat att transportörerna var godkända.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Lackerare & tryckerier	Maj - juni	Tillsyn – Minskad miljöbelastning.	Klart	12 objekt	12 av 12 objekt har fått tillsyn. Samtliga verksamheter hade någon form av brist. -Av 12 verksamheter är det 6 som är C-verksamheter. Samtliga saknade skriftliga rutiner för egenkontroll. -Tre verksamheter hade brister gällande kemikaliehantering. -Två verksamheter saknade information om oljeavskiljare. -5 av 11 sorterade ut avfall med producentansvar. -4 transporterar eget farligt avfall men endast en hade anmält detta till länsstyrelsen. -10 av 12 saknade helt anteckningar

					över farligt avfall som uppkommer i verksamheten. -4 verksamheter hade brister gällande märkning av behållare innehållande farligt avfall.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Textil- och kemtvättar	Aug - sep	Tillsyn – Minskad miljöbelastning.	Klart	6 objekt	Projektet är slutfört, 6 av 6 objekt. Samtliga verksamheter hade någon form av brist. Av 6 verksamheter är det 4 som är C-verksamheter. 3 av 4 hade bristfällig egenkontroll och kemikalieförteckning. Två verksamheter hade brister gällande kemikaliehantering. Tre verksamheter saknade avfallsjournal.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Fordonstvättar	Okt - Nov	Tillsyn – Minskad miljöbelastning.	Klart	22 objekt	20 av 22 objekt har fått tillsyn. 15 av de 20 besökta verksamheterna hade någon form av brist. Två verksamheter hade brister gällande tvättanläggningen. Två verksamheter saknade information om reningsanläggningen. 15 verksamheter hade brister gällande oljeavskiljare. 13 verksamheter hade brister gällande förvaring, uppmärkning eller kontroll av kemikalier som används i verksamheten. Några verksamheter hade brister med koppling till farligt avfall, t ex anteckningar, transportör, uppmärkning. Fem verksamheter har hittills lämnat in kemikalielistan från Telge Nät.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Båtklubbar	Sep	Tillsyn – Minskad miljöbelastning.	Pågår	12 objekt	Tre båtklubbar fick tillsyn. Nedlagd tid i projektet motsvarade dock 45 % av totalt antal planerade timmar för samtliga 12 klubbar. Projektet fortsätter under 2019.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Konstgräsplaner	Sep - okt	Tillsyn – Minskad miljöbelastning. Mikroplaster	Ej påbörjat	17 objekt	Projektet påbörjades inte under 2018 på grund av resursbrist och skjuts upp till 2019.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Lantbruk	Hela året	Tillsyn – Minskad miljöbelastning. Gödsel- och växtskyddsmedelshantering, farligt avfall och kemikalier.	Pågår	30 objekt	I projektet ingår utöver lantbruk två växthus samt uppskattningsvis åtta häststall. Nio verksamheter fick tillsyn varav en golfbana, ett stall och sju lantbruk. I sex av nio tillsynsärenden krävdes uppföljning.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Hästgårdar – inventering och tillsyn	Hela året	Tillsyn – Minskad miljöbelastning. Gödselhantering, farligt avfall och kemikalier.	Pågår		Åtta potentiellt nya tillsynsobjekt har identifierats.

Planerad tillsyn – Projektillsyn: Köldmedie- rapportering	April-Juni V.14–V.27	Minskat utsläpp av växthusgas. Uppfylla tjänstegarantin. Samtliga rapporter ska vara granskade den 30 juni.	Klart	209 rapporter	Granskning avslutades under 2018 men arbetet med att skriva miljö sanktionsavgifter för påträffade brister i rapporterna fortsätter under 2019. Hälften av rapporterna granskades i tid innan 30 juni, alla rapporter hann inte granskas i tid på grund av byte av verksamhetssystem och initiala problem med köldmediehanteringen i verksamhetssystemet Castor. Två beslut om miljö sanktionsavgifter för rapporter som lämnats in för sent har fattats under 2018 och fem beslut om miljö sanktionsavgifter för rapporter som lämnats in för sent har fattats under 2019. Arbetet med att besluta om miljö sanktionsavgifter för övriga brister fortsätter under 2019.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Årsrapporter	April-Juni V.14–V.27	Granska utsläpp till vatten och luft. Uppfylla tjänstegarantin. Samtliga rapporter ska vara granskade den 30 juni.	Klart	Drivmedel: 23 Fordonstvättar: 18 C och U: 36	Drivmedel: Drivmedel: 20 av 23 årsrapporter kom in i tid och alla rapporter granskades innan 30 juni. De övriga tre rapporterna granskades när de kom in. Fordonstvättar: 16 av 18 årsrapporter kom in i tid. 12 av 16 årsrapporter granskades innan 30 juni. De fyra kvarstående granskades när de kom in. C- och U-verksamheter: 31 av 36 rapporter granskades innan 30 juni. Tre granskades senare, när de kom in. Två har trots påminnelser fortfarande inte lämnats in.
Planerad tillsyn – Projektillsyn: Miljörapporter	April-Juni V.14–V.27	Granskning av tillstånds- och villkorsefterlevnad. Uppfylla tjänstegarantin. Samtliga rapporter ska vara granskade den 30 juni.	Klar	28 miljörapporter	27 av 28 miljörapporter lämnades in i tid. Beslut om miljö sanktionsavgift har fattats för den som inte lämnades in i tid. 25 av 28 miljörapporter granskades innan den 30 juni. De övriga tre granskades efter den 30 juni. vakans.

Tillsynsträff

Tillsynsträffen hölls den 25 oktober. Träffen var uppdelad i två pass där det ena handlade om farligt avfall och det andra om spillvatten, uppströmsarbete och dagvatten. Återvinningsindustrierna höll i föreläsningen om farligt avfall, den andra delen hölls av Telge Nät. Deltagarna fyllde i en enkät, responsen bestod av både positiv och utvecklande feedback. Flertalet båtklubbar önskade en tillsynsträff för båtklubbar och under 2019 kommer en tillsynsträff för båtklubbar att hållas. En utvärdering av tillsynsträffen kommer skrivas under 2019.

Utfall av året

Under året behövde ändringar göras i den planerade tillsynen på grund av att tiden för införande av det nya ärendehanteringssystemet Castor tog mer tid i anspråk än gruppen hade planerat för. Även vakanser på grund av sjukskrivningar bidrog till personalbrist och svårigheter att genomföra det som planerats.

Projektet tillsyn av mekaniska verkstäder, fordonsverkstäder, lackerare/tryckerier, textil- och kemtvättar samt fordonstvättar utfördes och avslutades under året. Projektet tillsyn av båtklubbar, lantbruk samt hästgårdar – inventering och tillsyn påbörjades under 2018 och kommer att fortsätta under 2019. Projektet tillsyn av konstgräsplaner påbörjades aldrig under 2018 på grund av tidsbrist och kommer att skjutas till 2019.

Miljöskyddsgruppen utförde under året 191 av 242 (76 %) av de planerade tillsynsbesöken för året som omfattar både handläggbarbundna verksamheter (A, B, C och U-verksamheter) och objekt som ingår i projekt.

Händelsestyrt - Klagomål

Typ av oplanerad händelse/klagomål	Antal	Typ av oplanerad händelse/klagomål	Antal
Driftstörning	76	Nedskräpning & felhantering av avfall	26
Utsläpp till mark och vatten	34	Damning, partiklar	3
Misstänkt/bekräftad förorening i mark	15	Övrigt	27
Buller från verksamhet (t ex skjutbana & annat buller) och buller från väg/järnväg	15		

Nya tillståndsprocesser

Scania CV AB har ansökt om ändring av tillståndet för miljöfarlig verksamhet gällande byggandet av ett nytt gjuteri. Miljönämnden har avgett yttrande i ärendet och miljökontoret närvarade vid domstolsförhandlingen. Beslut i ärendet meddelades i april.

Scania CV AB har under hösten 2018 genomfört ett samråd inför ansökan om ändring av tillståndet för miljöfarlig verksamhet gällande utökning av produktionen i det gamla gjuteriet.

Sjöfartsverket har ansökt hos länsstyrelsen om dispens från dumpningsförbudet. Ärendet gäller utökat behov av dumpning av massor från anläggningsarbeten som uppkommer i Mälarprojektet och som inte hade förutsetts under tillståndsansökan. Miljönämnden har avgett yttrande i ärendet.

Anmälningssärenden

Under året har 42 anmälningssärenden gällande ny verksamhet eller ändring av tillståndspliktig verksamhet samt efterbehandling av förorenad mark handlagts.

Hemsida och ärendesystem

Miljöskyddsgruppen påbörjade under året en översyn av texterna på hemsidan, ett arbete som kommer att fortlöpa även under 2019.

Under året bytte miljökontoret ärendehanteringssystem till Castor vilket tog mer tid i anspråk än vad gruppen hade planerat för. Dels behövdes en hel del tid till utbildningar och att lära sig det nya systemet och utöver detta medförde konverteringen från ECOS till Castor oväntat mycket problem som gjorde att arbetet tog längre tid än normalt. Två av gruppens medlemmar är dessutom systemadministratörer för Castor, vilket för deras del medförde att betydligt mer tid än vad som hade planerats för fick avsättas för arbete med systemet under en stor del av året.

I samband med bytet till det nya ärendehanteringssystemet Castor gick miljöskyddsgruppen igenom alla mallarna för skrivelser och beslut.

Samverkan - Medverkan i olika nätverk, utbildningar osv

Miljöskyddsgruppen medverkar i Miljösamverkans nätverk inom olika områden. Exempel på nätverk som gruppen har deltagit i under perioden är dagvatten, lantbruk, masshantering och förorenad mark.

Förbättringsarbete

En stor del av tiden för förbättringsarbete under året har gått till bytet av ärendehanteringssystem.

Utvärdering rutin hot och våld

Miljöskyddsgruppen följer rutinen.

Tjänstegarantier

För att säkerställa att medborgarna får en god service och att miljökontoret har en hög tillgänglighet så har miljöskyddsgruppen en person som bland annat bevakar gruppens e-postlåda. Ytterligare en del i att ge medborgarna och företagen god service följer miljöskyddsgruppen miljökontorets tjänstegarantier för miljötillsyn:

- Återkoppling inom 15 arbetsdagar efter ett inspektionstillfälle
- Återkoppling på årets miljörapporter och årsrapporter senast den 30 juni
- Anmälan om miljöfarlig verksamhet (komplett) handläggs inom 6 veckor

Under året så uppfylldes inte tjänstegarantin om återkoppling inom 15 arbetsdagar efter ett inspektionstillfälle vid sex tillfällen. För tjänstegarantin att komplett anmälan om miljöfarlig verksamhet handläggs inom sex veckor så klarades inte tjänstegarantin i fyra ärenden.

Tre miljörapporter och nio årsrapporter fick inte återkoppling innan den 30 juni i enlighet med tjänstegarantierna. Orsaken att inte alla rapporter hann granskas i tid var dels bytet av verksamhetssystem under våren som tog mycket tid i anspråk, dels på grund av vakanser inom gruppen.

Miljöskyddsgruppens bidrag till Södertäljes miljö- och klimatarbete

Den planerade och oplanerade tillsyn som miljöskyddsgruppen utför ger medborgare och företag förutsättningar för att kunna leva hållbart. Tillsynen syftar i stor grad till att genom att tillsyna verksamheter uppströms vattenförekomster och reningsverk minska utsläppen till vatten. Kontroll och minskade utsläpp till vatten är en viktig del i att miljö kvalitetsnormer för vatten ska klaras. Vidare

bidrar tillsynen att minska företagets utsläpp till luft vilket i sin tur bidrar till att klara miljö kvalitetsnormer för luft. Vid tillsynen läggs utöver utsläpp till luft och vatten även stor vikt vid företagets kemikaliehantering, avfallshantering och rutiner vid olyckor som en del i att jobba mot en giftfri miljö.

4. Uppföljning Vattenskydd

Aktivitet	Period	Syfte	Status	Genomfört antal	Kommentar
Tillsyn Enhörnalandet	Aug 2018-2019	Tillsyn- minskad näringsbelastning	Pågår	Ca 180/Oklart antal	Tillsynen påbörjades under vecka 38. Tillsynen i området kommer pågå under 2018 och 2019.
Uppföljning av gamla projekt	Jan-dec	Tillsyn- minskad näringsbelastning	Pågår	22/Oklart antal	Fler av de gamla tillsynsprojekten behöver följas upp för att se till att alla fastigheter som behöver få krav fått det och de som fått krav utfört åtgärder. 22 stycken uppföljningar är klara och ytterligare 18 st är påbörjade. På grund av vakanser har vi valt att inte prioritera detta just nu. Avvaktar tills vidare.
LOVA-projekt - Surrogatparametrar	Juni 2017-mars 2018	Tillsyn- minskad näringsbelastning samt utveckling av tillsynsmetodik	Klar	11/10	Gruppen har deltagit i ett LOVA-finansierat projekt. Projektet är uppdelat på ett nationellt övergripande projekt och ett lokalt projekt. EcoLoop är projektledare för det övergripande projektet. Vi deltog i slutseminarium den 20/3. Slutrapport har skickats in till länsstyrelsen.
Avloppsanläggningar >25 pe	Jan-dec	Tillsyn- minskad näringsbelastning	Klar	15/18	Tillsynen på de stora avloppsanläggningarna har påbörjats och kommer fortlöpa under hela året.
Årsrapport Anläggningar >25 pe	Jan-sep	Kontrollera skötsel och egenkontroll	Klar	35/41	Genomgång av årsrapporter. 35 har kommit in. Påminnelse om årsrapport har skickats ut. Tillsynsansvaret för de olika objekten är uppdelade på handläggarna i gruppen.
Handläggning av ansökningsärenden	Jan-dec		Pågår	115 st	Ansökningar går igenom successivt när de kommer in. Belastningen från

				(inkomna)	ansökningar/anmälningar varierar under året. Hittills i år har det beviljats 22 tillstånd för kretslopps- anpassade avlopp. Det har även beviljats 4 tillstånd för latrinkompost. Vi jobbar på metod för att få fram siffror på antal kretsloppstillstånd.
Årsrapport Minireningsverk	Jan-Juni	Kontrollera skötsel och egenkontroll	Klar	201/219	Genomgång av årsrapporter. 201 har kommit in. Det är ca 219 st som har krav på sig att skicka in årsrapport. Påminnelse om att skicka in årsrapport skickades ut innan sommaren.
Vattenskyddsområden	Jan-dec	Säkerställa god vattenkvalitet	Klar	Ca 100 h	Under 2018 har det kommit in 11 ansökningar /anmälningar enligt vattenskyddsföreskrifterna, 7 st remisser om åtgärder/verksamheter inom vattenskyddsområde samt 3 klagomål.
Tillsyn Hölö/Mölnbo ARV och ledningsnät	Jan-dec	Tillsyn- minskad näringsbelastning	Klar	Ca 10 h	Tillsynsmöten med Telge nät sker 4 gånger per år.

Utvärdering/ Effekt av utfört arbete

Tillsyn på enskilda avlopp bidrar till att näringsbelastningen minskar. Genomgång av årsrapportering för minireningsverk leder till ökad kunskap hos fastighetsägarna om deras ansvar när det gäller funktionen på sin anläggning. Detta leder även till att vi har bättre koll på hur anläggningarna sköts. Inför 2019 övergår vi till att utföra tillsyn av minireningsverk och granskning av egenkontroll på plats. Information om förändringen har gått ut till fastighetsägarna i december 2018.

Det har varit mycket att göra under 2018. Sedan juli är vi endast tre personer som arbetar inom vattenskydd, vilket leder till ökad arbetsbelastning. Mycket arbete har gått åt till att förbereda inför tillsynsprojekt i Enhörnalandet. Vi har haft möte för fastighetsägarna, tagit fram listor på berörda fastigheter, utformat och skickat ut informationsbrev, påbörjat bokning av inspektioner m.m. Tillsynsprojektet har genererat många samtal med frågor på Direkten (passning av telefon och e-post). Då varje person har Direkten var 3:e vecka p.g.a. minskad personalstyrka har tid för arbete med övriga ärenden minskat. Vid passning av Direkten upplever vi ofta att det är svårt att hinna med att arbeta med övriga ärenden. Vissa frågor leder till mycket efterarbete. Ibland får vi även upp frågor från Kontaktcenter som de bör kunna ta.

Tillsynsprojekt i Enhörna har påbörjats och kommer att fortsätta under 2019.

Kvarvarande uppföljning från tidigare tillsyn kommer att ingå i ordinarie kommande tillsyn framöver.

Samverkan

Vi har årliga möten med Telge återvinning för att förbättra samverkan mellan oss.

Under augusti genomfördes ett informationsutskick till fastighetsägare som bor inom Malmsjöåsens yttre vattenskyddsområde, i området kring Gamla Strängnäs vägen/Gamla Enhörnaleden, med syftet att informera om vilka bestämmelser som finns i vattenskyddsområdet.

Ett nytt samverkansmöte med övriga Södertörns kommuner har skett under hösten.

Förbättringsarbete

Lean-tavlan har utökats och vi behöver testa och utvärdera funktionen av denna. Rutiner och mallar behöver gås igenom årligen. Vissa uppdateringar på mallar, blanketter och rutiner har gjorts under året. Nya mallar och rutiner har skapats för tillsyn och provning inom vattenskyddsområden.

Utvärdering av mål

Gruppen arbetar aktivt med att förbättra vattenmiljön i kommunen genom tillsyn och provning av små och stora avlopp. Vi bidrar även aktivt till avlopp i kretslopp genom att ställa krav och bevilja tillstånd för detta. Tillsynen på det kommunala avloppsledningsnätet bidrar också till bättre vattenmiljö. Gruppen utför även provning och tillsyn inom vattenskyddsområden vilket bidrar till bättre dricksvattenkvalitet.

Utvärdering – rutin hot och våld

Rutinen fungerar bra. Inga händelser har hänt under året. Största risken i arbetet bedöms vara att köra fast med bilen då vi är ute och åker långt ut på landet där det ibland är dåliga vägar. Eftersom bilarna inte är fyrhjulsdrivna och är låga finns det risk för att bilen fastnar när det är dåligt väglag. Risken för hot och våld är liten då de flesta av våra besök är föranmälda. Vid oanmälda besök åker vi ut två och två.

Systembyte – kompetensutveckling– tekniskt strul

Under första och andra tertialet avsattes mycket tid för systembytet och kompetensutveckling av nya kollegor. En del tekniskt strul kvarstår vilket stoppar upp arbetsflödet något.

5. Natur och vatten

Evenemang

Guideprogram för vår och höst 2018 togs fram, med kostnadsfria naturevenemang och aktiviteter för allmänheten. Aktiviteterna som genomförts under våren har varit mycket populära. Vi har haft isfiske på Måsnaren med ca 80 deltagare, ugglekväll med ca 100 deltagare och så naturveckan där 400 guideböcker delades ut. Kosläppet vid Mora torp i Lina naturreservat var väldigt populärt och besöktes av över 1000 personer. Floraguidningen i juni var dessvärre inte så välbesökt och vi kommer nog inte satsa på den i framtiden. Fladdermusguidningen vid Linasjön hölls för tredje året i rad och var ännu en gång lyckad, med omkring 20 deltagare. I september medverkade vi för första gången på Tvetadagen i Tvetas friluftsområde med aktiviteter för barn och vuxna samt information om våra utflyktsmål. Många besökare och frågor om friluftsliv. I slutet av september och i början av oktober hade vi svampguidningar vid Farstanäs naturreservat och Naturskoleskogen. Båda evenemangen var välbesökta.

Marknadsföring

Under sommaren gick Utflyktsguiden åt som smör i solsken så vi beställde 5000 nya exemplar på hösten. Innan detta passade vi på att göra vissa justeringar kring text och bilder. I slutet av maj blev nya foldrar över alla de naturreservat och naturområden som Naturcentrum förvaltar klara.

Ett guideprogram för våren 2019 har färdigställts och där erbjuds sju olika evenemang.

Under sommaren har vi förbättrat layout och textinnehåll i en del av vårt informationsmaterial. Under hösten har vi fortsatt förbättra layout och textinnehåll i en del av våra informationsskyltar i fält. Dessa har vi även hård-laminerat för att göra informationen mer attraktiv och minska underhållet av skyltarna i framtiden.

Via vår facebook-sida "Natur och Friluftsliv i Södertälje" skriver vi om vårt arbete. Sidan är väldigt uppskattad och växer med fler följare. Under hösten har vi även startat upp ett Instagram-konto som heter "NaturochfriluftslivSödertälje"

Vi har tagit fram tre nya illustrerade stikartor för naturreservaten Lina, Brandalsund och Moraåns dalgång.

Stigar i Moraån naturreservat

Under sommaren har vi medverkat i flera TV-inslag (SVT och internt på kommunen), reportage i Länsstidningen samt "Vårt Södertälje" som går ut till alla nyinflyttade i kommunen. TV-inslagen har handlat om varför många ekar hade bruna löv under sommaren, rapportering från provfisket i Måsnaren samt en medarbetarfilm för att marknadsföra Södertälje som kommun. Länsstidningen har skrivit om sommarens torka och påverkan på betesdjuren. I "Vårt Södertälje" handlade artikeln om naturvårdsarbete som Naturcentrum genomför och Lina naturreservat som besöksplats.

Vår utställning som vi byggde på Södertäljebyrån under släppet av Utflyktsguiden blev så populär att den var kvar hela sommaren och först avvecklades i augusti.

Naturvårdsarbete utöver kontinuerlig skötsel

Som vanligt händer det mycket inom naturvårdsarbetet så vi har valt att lyfta ut några av de större insatserna under året.

Nya beten

Vaskhushagen i Farstanäs naturreservat är en restaurerad strandäng som frästs, stängslats och betats för första gången under sommaren 2018. Hagen ligger i anslutning till den hage som restaurerades förra året, "Paradiset", och djuren betar växelvis de två hagmarkerna.

Betet i Mora park i sydvästra Järna har styrts upp med en ny grupp med får från Mörkö och ett kommande betesavtal. I hagen har två nya stättor monterats för att öka tillgängligheten för besökare och vi har fortsatt att rusta upp hagmarken. Ett nytt stängsel har monterats och nya gallringar/röjningar har genomförts.

Ekhagen, vid Lina gård, i Lina naturreservat har stängslet gått igenom och hagen har betats av får. Tidigare år har hagen endast varit betad av hästar men fårbete är en viktig förutsättning för att hagmarken ska ha höga biologiska värden. Flera röjningar har genomförts i hagen för att öppna upp området.

Under hösten har vi utfört många standardförbättringar på våra hagmarksstängsel så att det ska ta mindre tid i årliga skötseln. Vi har inom detta arbete även bytt ut många äldre stängselövergångar och ersatt med nya.

Pilkrogsviken

Strandängen vid Pilkrogsviken har frästs för att få bort tuvtåtel och tågväxter som började ta över. Resultatet efter betessäsongen har varit mycket fint.

Brandalsund

Under sommaren har det varit stora problem med att besökare har parkerat bilar felaktigt och blockerat räddningsvägen för räddningsfordon. Genom en avstängning med stenar och parkeringsförbudsskyltar har problemet åtgärdats.

Det har varit en hel del kvälls och helgproblem på grund av vandalisering av den självstängande grinden till hagen.

I Brandalsund naturreservat har vi bytt ut den självstängande grinden vid huvudparkeringen mot en färist. Detta för att undvika vandalisering och skapa en enklare genomgång för besökare.

Farstanäs

Under sommaren har vi tagit ett krafttag kring de ledmarkerade stigarna i området. En helt ny ledmarkerad stig har gjorts. Övriga stigar har fått nya ledmarkeringar och hänvisningsskyltar. Under hösten har nya stigare i området satts upp. I Farstanäs naturreservat har vi byggt en bro samt spång längs den gulmarkerade "Paradisstigen" för att göra den mer lättillgänglig.

Lina

Genom Odlingsstrategin har åkrarna i Lina blivit plöjda och ett första steg mot en våtmark i centrala delarna har tagits. Andra åtgärder för pollinerare har startats så som en solrosbård längs Enhörnaleden.

Täljehus

Ett avtal med Upplåtelse och Tillstånd har framarbetats där vi utöver vårt betesavtal kommer att genomföra förbättringsarbeten. Kostnaderna för de åtgärderna kommer att betalas av Upplåtelse och Tillstånd. Vi har byggt en eldplats med vedhus och fikabord. Näringsgynnad vegetation och sly har röjts bort för att göra området mer tillgängligt för besökare och gynna biologiska mångfalden.

Vatten

Miljökontoret arbetar med att göra åtgärder för att förbättra Måsnarens status (LOVA-projekt).

Projekt pågår för att planera, utforma och anlägga våtmarker. En teknisk undersökning för våtmarker i kommunen har fortgått under hösten. Undersökningarna ligger till grund för anläggande av våtmarker de kommande åren. De planeras vid Skillebyåns mynning, västra Lanaren, Hovsjö-Tvetaberg och Vasa. Syftet är att minska näringstillförseln till sjöar, vattendrag och hav samt skapa miljöer för många olika arter. Områdena kommer även bli fina utflyktsmål för det rörliga friluftslivet. LONA-ansökningar för anläggande av våtmarkerna vid Skillebyåns mynning och västra Lanaren har beviljats. Sammanlagt fick vi 860 500 kr. Projekten löper vidare till 31 dec 2021.

Vi har genom en konsult genomfört ett provfiske i Måsnaren inom LOVA-projektet "Förbättra Måsnarens ekologiska status". Provfisket visade att det är väldigt mycket karpfisk och en liten andel rovfisk. Resultatet bekräftar att Måsnaren är kraftigt påverkad av näringsämnen och att fiskesamhället också har blivit påverkad av det.

Vi sitter med i arbetsgrupp som jobbar med att hitta lösningar utifrån länsstyrelsens föreläggande till kommunen om att åtgärda Järnadammen så att svagsimmande fisk kan passera dammen.

Genom ett intensivt arbete lyckades vi spara en större mängd naturgrus från Malmsjöåsen till framtida biotopåterställande projekt i vattendrag. En mindre del av materialet kördes direkt till Bränningeån där det under hösten återfördes i vattendraget genom projektet "Retrout". Projektets syftar till att förbättra förutsättningarna för havsöring men kommer också skapa ett mer naturligt och variationsrikt vattendrag som generellt gynnar den biologiska mångfalden. I samarbete med Pershagenskolan har vi återfört lekmaterial, större sten och död ved till Bränningeån. Vi jobbade med 4 olika klasser under 4 dagar och det var mycket positiv respons från både lärare och barn - En riktig succé då det även pratades varmt om det på föräldramötena.

Vi arbetar även med ett LOVA-projekt ihop med Botkyrka, Nynäshamn, Haninge och Sportfiskarna. Möjligheterna för vattenhushållande egenskaper i landskapet ska utredas. Vi kommer vara huvudman.

Naturskola

Arbete med skolklasser

Den största delen av Naturskolans verksamhet består av att ta emot skolklasser på temadagar.

Naturskolans pedagoger arbetar med utveckling av nya teman, och under 2018 har fem nya teman planerats och genomförts:

- "Vinteräventyr", åk 4-6
- "En vintersaga" åk 1-3
- "Naturen med alla sinnen" åk 1-3

- "Höst i skogen" åk 1-3
- "Vet HUT!" åk 5-6.

Övriga teman har varit:

- "Återvinn eller försvinn" åk 4-6
- "Blommor och bin" åk 1-3
- "Ett fågeläventyr vid Linasjön" åk 4-6
- "Under ytan" åk 3-4
- "Skogen djur" åk 1-2
- "Fatta eld!" åk 4-6

I "Återvinn eller försvinn" har 380 elever och 30 pedagoger deltagit, vilket bidragit till kommunens arbete med avfall och nedskräpning. Det nya temat "Vet HUT!" är uppbyggt kring de globala målen och resulterade i en utställning på Södertäljebyrå under december där eleverna visade upp sina ekologiska fotavtryck. SVT Södertälje visade ett inslag om detta.

Naturskolan har också vid ett par tillfällen tagit emot SPRINT-klasser från Morabergs studiecentrum för skraddarsydda dagar i biologi.

Under 2018 har totalt 103 skolklasser med sammanlagt 2423 elever deltagit i Naturskolans temadagar. Vid starten av varje termin får skolorna möjlighet att boka terminens teman. Det blir alltid fullbokat på ett par dagar. Efterfrågan från skolorna är mycket större än vad vi kan ta emot, och vi har fått synpunkter på att det är svårt att få tider hos oss på Naturskolan.

Utbildning för pedagoger

Naturskolans pedagoger har genomfört en personalutbildningsdag i utomhuspedagogik för Rösberga förskolecenter, 50 pedagoger deltog.

Naturskolan har även haft fortsatt personalutbildning i utomhuspedagogik för Wasaskolan (LONA-projekt) samt iordningställt samlingsringar och markerade leder i deras närmiljö för att underlätta undervisning utomhus. LONA-projektet skolnära natur ihop med Wasaskolan avslutades i september. Vid Genetafältet byggde vi klart två samlingsplatser och hade en enklare invigning med fritids.

Som ett sätt att göra det möjligt för fler skolklasser att få del av Naturskolans temadagar hölls en introduktionskurs för lärare, så att dessa själva ska kunna genomföra temat "Naturen med alla sinnen" vid Mora torp. Tolv lärare deltog i detta.

I september var Naturskolan organisatör och ledare för kursen Mer friluftsliv i skolan (MEFIS) i samarbete med Naturskyddsföreningen, Naturskoleföreningen och Sportfiskarna där 40 pedagoger deltog i två dagar. Detta uppmärksammades av LT.

Nätverk och egen fortbildning

Naturskolans pedagoger har deltagit i Naturskoleföreningens årsmötesdagar i Eskilstuna samt vid stockholmsregionens träffar.

Naturskolans pedagoger deltog på en utbildningsdag om Globala målen och hållbar utveckling (HUT) på Uppsala naturskola.

Ett samarbete mellan Naturskolan och Utbildningskontoret har påbörjats kring NTA (Natur och teknik för alla). Det ska utmynnas i att klasser som bokar NTA-tema via Uk även får en temadag i ämnet på Naturskolan, med start under vt-2019

Lokaler

Naturskolan har varit uthyrd vid 25 tillfällen under året. Naturskolans pedagoger sköter administration och praktiskt arbete kring uthyrning av naturskolans lokaler.

Skogsförvaltning och viltvård

Året startade med tre större rekreationshuggningar som gjordes i samband med exploaterings- och parkskogsåtgärder: Högborg (E20), Baggåsen (Brunnsäng) samt Torpa (Näsets Udde). Efter detta utfördes gallring i Djupdal/Måsnaryd (där ca 20 % av det planerade området blev klart innan tjälen gick ur marken). Under april/maj pågår trädssäkring utmed Enhörnaleden samt ett större jobb kring Malmsjöns stugområde (trädssäkring och rekreation). Vidare har en del av årets plantinveteringar och röjningar genomförts. Samtal och planering med PeX (projekt och exploatering inom samhällsbyggnadskontoret), inför kommande exploateringar, har varit en stor del av vinterns och vårens arbete.

Inom viltvården var viltsvinen inom tätorten ett återkommande problem under början av året. Under sommaren har problemen med vildsvin däremot varit få. Skydds jakt genomfördes under första tertialet och lyckades få bort de grisar som skapat problem. Även problemen i Lina naturreservat har minskat och är nu i princip obefintliga, tack vare gott samarbete med den nya jaktsträttsförvaltaren och den foderplats som anlagts vid Linasjön. Den nya foderplatsen har fungerat över förväntan. Skydds jakt på Tveta återvinning sker löpande efter överenskommelse med personalen där. Det är mest skydds jakt på fågel, råttor, skabbräv och vildsvin. Vi har lyckats med fångsten och problemen har minskat. Skydds jakt på gås på badplatser och golfbanor har gett ett önskat resultat då vi sett att stränder och grasmattor inte varit lika smutsiga som vanligt.

När det gäller kanin så har en decimering av kaninstammen genomförts under sommaren. Det har mest rört ytterområdena Karlhov, Kiholm, Lina, Glasberga och Järna. Problem kvarstår dock i Malmsjöns stugområde.

Även bäver har varit ett problem framförallt i området kring Glasbergasjön och Gärtuna. Genom ett bra samarbete med jägarna i Glasberga kunde stammen minskas med 19 bävrar.

Kommunekolog

Vi har även, genom ett samarbete med Mark och exploatering (Mex), påbörjat ett arbete med att undersöka alternativa regleringslösningar för Måsnaren. I den anbudsförfrågan som tagit fram har vi efterfrågat åtminstone två förslag på regleringslösningar. En som, om möjligt, håller sig inom gällande vattendom samt en som går utanför vattendomen och som beskriver den miljönytta som kan uppnås. Anbudsförfrågan inkluderar även andra moment såsom en hydrologisk utredning med mätning djupprofil, modulering av förändrade vattenstånd, en beskrivning av påverkan på allmänna och enskilda intressen, förslag på åtgärdande av två vandringshinder m.m. En ny regleringslösning för Måsnaren samt åtgärdande av vandringshinder är åtgärder som även finns listade som åtgärdsförslag i kommunens vattenplanen.

Miljökontoret har ansökt och blivit beviljade bidrag ur havs- och vattenmiljöanslaget för ett "Stärkt lokalt åtgärdsarbete mot övergödning". Bidraget finansierar lönekostnader för en projektanställning t.o.m. år 2020. Åtgärdsområdet omfattar framförallt Stavbofjärden med tillrinningsområden, vilket enligt kommunens uppdelning av avrinningsområden främst inkluderar avrinningsområdena Åbyån och Skillebyån. Enligt ansökan kan åtgärdsarbetet även fokuseras till Halls- och Näslandsfjärdens tillrinningsområden, vilket i huvudsak inkluderar avrinningsområdena Bränningeån respektive Moraån.

Vi har även deltagit i ett flertal detalj- och strukturplaner som leds av SBK, yttrat sig i strandskydds- och vattenverksamhetsärenden samt i andra remisser. Kommunekologerna har även varit delaktiga i arbetet med vattenplanen samt deltagit i olika vattengrupper såsom i Trosaåns och Mälarens vattenvårdsförbund samt i Uttrans vattenvårdsgrupp.

I samarbete med SBK har en kontakt med Stockholms universitet tagits för att medverka som pilotkommun i utvecklingen av en regional biotopdatabas där data ska produceras för Södertälje kommun under året. Den tidigare genomförda utterinventeringen har presenterats för anställda inom kommunen. Inventeringen visar på en viss återetablering av utter i kommunen. Till följd av detta har ett nytt projekt påbörjats för att gynna utterns bevarandestatus. Vidare har en Naturvärdesinventering upphandlats för området "Ragnhildsborg och Talby" samt för området "Vasaskogen och Eklundsnäs" där även utpekande av besöksmål för friluftslivet inkluderats i upphandlingen. Dessa områden inventerades under försommaren och ska sedan sammanställas i en rapport och rapportering till Artportalen samt i form av GIS-skikt till naturkartan. Leveransen väntas under juli månad. Förutom detta har fler GIS-lager lagts till i naturkartan såsom "Åtgärder i vatten", "Vandringshinder för fisk", "Dammregister", "Vattenförekomster", olika VISS-skikt, Markavvattningsföretag m.fl. Projektet bidrar i allra högsta grad till att gynna den biologiska mångfalden och ger förutsättningar för att skydda mer natur genom en bättre samhällsplanering. Projektet sträcker sig tom 2018-12-31, vilket innebär att slutrapportering till Länsstyrelsen kan börja förberedas efter att naturvärdesinventeringarna är genomförda.

Arbetet med *biotopdatabasen* har fortskridit men leveransen av databasen blev något sen och leverades först under maj månad. Inom kort ska handledaren från Stockholms universitet "överlämna" databasen för att förklara hur den fungerar. Utöver detta har vi tillsammans med SBK blivit beviljade en etapp 2 på projektet, vilken kommer inkludera skogsdata för hela kommunen samt övriga biotoper för kommundelarna utanför Södertälje kommun (Enhörna, Hölö-Mörkö, Vårdinge-Mölnbo och Järna kommundelar).

Vattenplanen har färdigställt och antagits av KF. För att få fart på arbetet med åtgärder och åtgärdsprogram för de olika avrinningsområdena har en vattenstrateg anställts.

Vi har även ansökt och blivit beviljade bidrag ur havs- och vattenmiljöanslaget för ett "Stärkt lokalt åtgärdsarbete mot övergödning". Bidraget ska finansiera arbetet med att identifiera åtgärder och metoder för att minska näringsbelastning för att uppnå god status. Åtgärdsområdet omfattar framförallt Stavbofjärden med tillrinningsområden, vilket enligt kommunens uppdelning av avrinningsområden främst inkluderar avrinningsområdena Åbyån och Skillebyån. Enligt ansökan kan åtgärdsarbetet även fokuseras till Halls- och Näslandsfjärdens tillrinningsområden, vilket i huvudsak inkluderar avrinningsområdena Bränningeån respektive Moraån.

Vi har även, genom ett samarbete med Mark och exploatering (Mex), påbörjat ett arbete med att undersöka alternativa regleringslösningar för Måsnaren. I den anbudsförfrågan som tagit fram har vi efterfrågat åtminstone två förslag på regleringslösningar. En som, om möjligt, håller sig inom gällande vattendom samt en som går utanför vattendomen och som beskriver den miljönytta som kan uppnås. Anbudsförfrågan inkluderar även andra moment såsom en hydrologisk utredning med mätning djupprofil, modulering av förändrade vattenstånd, en beskrivning av påverkan på allmänna och enskilda intressen, förslag på åtgärdande av två vandringshinder m.m. En ny regleringslösning för Måsnaren samt åtgärdande av vandringshinder är åtgärder som även finns listade som åtgärdsförslag i kommunens vattenplanen.

Kommunekologerna har även deltagit i ett flertal detalj- och strukturplaner som leds av SBK, yttrat sig i strandskydds- och vattenverksamhetsärenden samt i andra remisser. Kommunekologerna har även varit delaktiga i arbetet med vattenplanen samt deltagit i olika vattengrupper såsom i Trosaåns och Mälarens vattenvårdsförbund samt i Uttrans vattenvårdsgrupp.

LONA-projekt - pågående

Brandalsund

Slutrapportering av LONA- projektet "Brandalsund, biologisk mångfald och friluftsliv" har genomförts och vi väntar nu på beslut från Länsstyrelsen.

Naturkartan

Arbetet med att bygga upp "Naturkartan" har fortsatt och närmar sig slutversion, åtminstone för vad som ryms inom ramen för LONA- projektet. Medarbetare från Geografisk Information har anlåtats som internkonsult och naturkartan med tillhörande databas byggs upp inom kommunens nya kartsystem GeoMedia. De tidigare genomförda naturvärdesinventeringarna vid Vasaskogen och Eklundsnäs samt vid Ragnhildsborg och Talby har förts in i databasen samtidigt som ytterligare två naturvärdesinventeringar har upphandlats och genomförts. Dessa två har genomförts vid Stångberget invid Öbacken-Brännings naturreservat samt vid Ålöström. Resultaten från inventeringarna kommer att föras in i databasen.

Faunapassager

Projektet "Faunapassager i Södertälje kommun" syftar till att bevara och gynna utterns återkolonisering i kommunen. Med fler och bättre faunapassager blir trafikhotet mot arten mindre samtidigt som artens möjligheter att uppnå en gynnsam bevarandestatus och en livskraftig nationell population ökar. Sedan kommunen blev beviljade medel har kommunekologen tagit fram information och befintliga passager i kommunen och börjat undersöka vart det största behovet finns.

En utteranpassad passage har uppförts där en del av Kallforsån passerar Tvetavägen, bro 2-242-1. Ytterligare passager diskuteras med Trafikverket. Projektet sträcker sig t.o.m. 2019-12-31.

Biotopdatabas i Södertälje kommun, etapp 2

Inom "Biotopdatabas i Södertälje kommun, etapp 2" kommer skogsdata att tillföras den befintliga biotopdatabasen från etapp 1. Därtill kommer även övriga biotoper för kommundelarna utanför Södertälje kommun (Enhörna, Hölö-Mörkö, Vårdinge-Mölnbo och Järna kommundelar), som inte rymdes inom etapp 1, att tillföras databasen. Sedan kommunen blev beviljade medel har en konsult, Sweco, upphandlats och genomförandet av etappen påbörjats. Projektet sträcker sig tom 2019-12-31.

Naturkartan-mobilapplikation

"Naturkartan – mobilapplikation" syftar till att tillgängliggöra information om kommunens rika friluftsliv och vackra natur med hjälp av modern teknik. I mobilapplikationen tillgängliggörs information på snyggt och lättillgängligt sätt som är anpassad för dagens smarta mobiltelefoner. Genom detta projekt hoppas kommunen att ännu fler ska upptäcka och ta del av de fina naturområdena och naturupplevelserna som finns i närområdet. Detta projekt kan således bidra till målet med en natur för rekreation och hälsa. Projektet sträcker sig tom 2020-12-31. Därefter kan mobilapplikationen behöva finansieras på annat vis.

Skogspolicyn och viltvårdspolicy

Skogspolicyn har antagits av KF och ska slutrapporteras till Länsstyrelsen under 2019. En viltvårdspolicy togs fram under 2017-2018. Nämnden ändrade uppdraget till en faunapolicy, som ännu inte genomförts.

Skolnära natur

Inom projektet "Skolnära natur" har Naturskolans pedagoger genomfört två personalutbildningar med personal från Wasaskolan. Wasaskolans personal har lämnat önskemål på åtgärder i skolans närområde. Samlingsplatserna har anlagts utifrån samråd med skolans pedagoger. Projektet är tvåårigt och ska slutrapporteras senast 2019-03-31.

Guidebok

"Guidebok till Södertäljes natur" har färdigställts i tryckt format. Boken lanserades under naturveckan som hölls på Södertäljebyrån. Vi hade många besökare under veckan som avslutades med korvgrillning i Friluftfrämjandets regi. Guideboken finns även som e-bok. Ett nytryck har redan gjorts pga stor efterfrågan. Projektet slut 2019-03-31.

Kustleden

Den ursprungliga dragningen av kustleden var tänkt att gå mellan Södertälje tätort och Kulturcentrum i Järna. Vi fick inte med oss alla markägare och har fått tänka om. Leden kommer nu gå mellan huvudparkeringarna för Yttereneby naturreservat och Farstanäs naturreservat. Arbetet med Kustleden har fortsatt och varit en nagelbitare och slut har vi fått med markägare och avtal skrivs med dessa. Möten med arbetsgruppen (lokala politiker, hembygdsförening, kyrkan, Kulturcentrum) har hållits kring utformning och sträcka. Ett samarbete med Kulturcentrum i Ytterjärna har startats då leden kommer gå parallellt med befintliga Ekoleden. Invigningen kommer att hållas 1 juni 2019. Projektet ska slutföras senast 2020-03-31.

Fladdermusinventering

Projektet "Fladdermusinventering" som kommunekologen ansvarar för är ett samarbete mellan 9 södertörnskommuner genom Södertörnsekologerna. Projektet är tvåårigt med inventeringar under 2017 och 2018 och ska slutföras senast 2019-12-31. Den första fältsäsongen visade på spännande resultat. De lokaler som inventerades i kommunen var alla artrika och med spännande artfynd. Vid lokalerna noterades som minst åtta olika arter, varav två av dessa vid respektive lokal var rödlistade. I projektet har den andra fältsäsongen avslutats. De lokaler som inventerades i kommunen var Farstanäs naturreservat och Ålöström. Förutom detta har en långtidsövervakning (under ca 1,5 månads tid) genomförts vid Bränningeviken. Dessutom har det genomförts ett upprop i media för att, från allmänheten, få tips om fladdermuskolonier. Tipsen kommer att följas upp under 2019. Projektet sträcker sig tom 2019-12-31. Inventeringen i Järnaskogen har även resulterat i att fladdermusfaunan har inventerats inför detaljplanen för Rymdhunden 1 (Järnaskogen) för att utreda detaljplanens påverkan på fladdermusfaunan.

LONA-projekt – nya

Under den aktuella uppföljningsperioden har miljökontoret ansökt om medel för fem LONA- projekt; "Våtmarksområden vid Lanaren och Skillebyåns utlopp", "Kunskapsunderlag till Grönstrategi för Södertälje kommun", "Översiktlig kartering av våtmarker i landskapet (Södertälje kommun)", "Förstudie inför anläggandet av en våtmark/gäddfabrik vid Öbacken-Bränninge (Södertälje kommun)" och "Inventering av vikar inför inrättande av akvatiska skyddsområden". Av dessa har projektet "Våtmarksområden vid Lanaren och Skillebyåns utlopp" blivit beviljat medel. Övriga fyra väntar på beslut från länsstyrelsen senare i vår 2019.

Projektet "Våtmarksområden vid Lanaren och Skillebyåns utlopp" syftar till att skapa två våtmarksområden vars huvudsakliga syfte är att öka vattnets uppehållstid i landskapet och minska näringsbelastningen till limniska och marina miljöer. Våtmarksområdena ska anläggas vid sjön Lanarens nordvästra strand i Bränningeåns avrinningsområde samt vid Skillebyåns utlopp i Skillebyåns avrinningsområde. Båda våtmarksområdena ligger i avrinningsområden som mynnar till kraftigt näringspåverkade kustmiljöer, Hallsfjärden och Stavbofjärden.

"Kunskapsunderlag till Grönstrategi för Södertälje kommun" syftar till att arbeta fram kunskapsunderlag till en grönstrategi för Södertälje kommun. Grönstrategin ska vara ett komplement till utbyggnadsstrategin som bland annat fördjupar utbyggnadsstrategins mål om Grönt stadsbyggande. Underlaget bidrar till större möjligheter till ekologiskt och socialt hållbar samhällsplanering. Projektet kan bl.a. komma att innefatta kartering av biologisk mångfald (ex. naturvärdesinventering och riktade fältbesök), kartläggning av sociala värden i grönstrukturen, analys av konnektivitet i grönstrukturen samt kunskapshöjande aktiviteter.

I projektet "Översiktlig kartering av våtmarker i landskapet (Södertälje kommun)" är tanken att ta fram en översiktlig kartering av områden med potential att bli våtmarker i landskapet. Genom en övergripande kartering, validering och modulering av våtmarksområden kan kommunen uppnå ett effektivare åtgärdsarbete mot övergödning. Projektet kan därmed ett viktigt verktyg för att uppnå god status i kommunens vattenförekomster men kan även bidra till andra samhällsnyttor, såsom ex. en ökad biologisk mångfald, en förbättrad balansering av vattenflöden samt ett ökat tillskott till grundvattnet. Det underlag som tas fram inom projektet kan även inkluderas i kommunens

åtgärdsprogram för vattenplanen och kommer framförallt att ligga till grund för, och bidra till, att fler våtmarker anläggs i kommunen.

”Förstudie inför anläggandet av en våtmark/gäddfabrik vid Öbacken-Bränninge (Södertälje kommun)” syftar till att undersöka förutsättningarna för att ersätta delar av ett befintligt dike med en våtmark/gäddfabrik inom Öbacken-Bränninge naturreservat. Anläggandet av en våtmark skulle möjliggöra en minskad näringsbelastning till den näringspåverkade vattenförekomsten Hallsfjärden.

Med projektet ”Inventering av vikar inför inrättande av akvatiska skyddsområden” avser vi att öka kunskapen om naturvärden i grunda vikar i anslutning till skyddade områden samt naturvärdesklassa inventeringsområden enligt SIS-standard eller annan standardiserad metodik. Projektet syftar till att ta fram underlag inför eventuellt områdesskydd i akvatiska miljöer i Södertälje kommun.

Naturcentrums och kommunekologens arbetsmål 2018

Mål	Status	Kommentar
• <i>Utveckla hagmarker</i>	Klart	Arbete har bland annat utförts i Vaskhushagen.
• <i>Restaurera och utveckla hagmark i Mora park</i>	Klar	Ev byta stängsel framöver.
• <i>Se över reservatsgränser</i>	Pågår	Påbörjad röjning av rågångar och gränsmarkering pågår i Lina.
• <i>Uppdatering av informationsskyltar</i>	Klart	
• <i>9 aktiviteter för allmänheten genomförda 2018</i>	Klart	9/9 aktiviteter genomförda
• <i>Pedagogisk naturvård</i>	Klar	Planering av aktivitet kring Bränningeån med Pershagens skola genomförd.
• <i>Anlägga bryggor för skolklasser vid norra Linasjön</i>		Kräver många tillstånd och vi har inte möjlighet att påbörja detta just nu.
• <i>Planera aktiviteter för allmänheten under 2018 och 2019</i>	Klart 2018	Ett program för vår och ett för hösten färdigställda. I höst planeras för 2019.
• <i>Framtagande av ny guidebok (LONA 2017-2018)</i>	Klart	Lanserades i april. Nytryck har skett inom projektet.
• <i>Anlägga kustleden (LONA 2017-2018)</i>	Pågår	Ny sträckning planerad.
• <i>Förbättra miljöerna kring Måsnaren</i>	Pågår	Provviske genomfört. Utredning och projektering av våtmark genomförd.
• <i>Informationsmaterial om naturskolans verksamhet</i>		Ej påbörjad ännu
• <i>Framtagande Skogspolicy</i>	Klar	Antagen MN och KS. KF under hösten.
• <i>Etablera samarbete med förskolan</i>	Klart	
• <i>Temautveckling</i>	Klart	Nya teman har planerats och utvecklats.
• <i>Framtagande av Faunapolicy</i>		Möte genomfört med MN ordförande för diskussion kring innehåll och syfte.
• <i>Skolnära natur (LONA 2017-2018)</i>	Klart	Utbildning av lärare är utförd. Samlingsplatserna är iordningställda.
• <i>Naturkarta app (LONA 2018-2020)</i>	Pågår	Påbörjas i höst. Det är en gratis-app som vi ska leverera bilder och texter till.
• <i>Faunapassager (LONA 2018-2019)</i>	Pågår	En faunapassage på plats. Den andra 2019. En passage har färdigställts vid Tvetavägen. Diskussioner pågår med Trafikverket om ytterligare en passage.
• <i>Biotopdatabas del 2 (2018-2019)</i>	Pågår	Upphandlingen är avslutad och konsult är kontrakterad.
• <i>Fladdermusinventering (LONA 2017-2019)</i>	Pågår	Farstanäs och Ålöström har inventerats enligt tidigare metodik. Där till har även en långtidsstudie genomförts vid Bränningeviken.

Förbättringsarbete och samverkan

Naturvårdarna har lagt stor fokus på Naturcentrums informations- och kommunikationsarbete. Förutom guideboken och Naturveckan har vi tagit fram nya foldrar till de områden som vi förvaltar. Hopvikbara 6-sidiga foldrar med mycket bilder och tydlig karta. Vi har även tagit fram och marknadsfört guideprogram för våra evenemang för vår och höst.

Naturskolans pedagoger har tagit fram lärarhandledningar till filmerna "Pick up the Spirit" i samband med kampanjen Håll Södertälje Rent.

Naturskolans pedagoger har etablerat ett samarbete med kommunens NTA (Natur och Teknik för Alla)-samordnare och deltagit i två fortbildningar kring detta material.

Friluftsförbundet har hyrt Naturskolan ett par helger för ledarutbildning. De har också lånat torpet Larslund två veckor för sin sommaraktivitet för barn och ungdomar. Friluftsförbundets lokalgrupper har också använt Larslund för övernattningar och de har haft en fladdermuskväll vid Linasjön med hjälp av naturskolan.

Vi har bidragit med lokalkännedom och skötselperspektivet i odlingsstrategin och pollineringsplanen. Vi sitter med i en arbetsgrupp som Destination Södertälje håller i kring utvecklingen av Farstanäs camping som ligger i reservatet.

Vi har börjat lyfta frågan kring utveckling av natur och friluftsliv i områdena Ragnhildsborg i Brunnsäng, Logsjön i Järna och hela området runt sjön Måsnaren.

6. Administration och ledning

Digitalisering

Införa nytt verksamhetsystem

Miljökontoret har gått över till det nya verksamhetssystemet Castor från och med 2018-03-12. Data från det gamla systemet Ecos har konverterats till det nya systemet. Införandeprojektet pågår delvis fortfarande, det kvarstår rättelser efter konverteringen samt en del funktioner som inte är på plats än.

E-arkiv

Arbetet med att lägga över data i e-arkivet har gått långsamt framåt under våren. Det har framkommit nya tekniska problem vilket gör att inläsningen måste göras om i vissa delar. Det gäller steg ett, med data från 2016 och äldre. Steg två i e-arkiveringen, att lägga över resterande data från Ecos från år 2017-2018, pågår. Samtidigt har vi initierat arbetet med att ansluta det nya systemet Castor till e-arkivet. Avsikten är att gå över till digital arkivering så snart som möjligt, och därmed upphöra att arkivera på papper.

Serverat

Kommunen har nu anslutit sig till e-tjänsten Serverat, där livemedelsföretag digitalt kan registrera sitt företag.

Samverkan

Mk tar emot en extratjänst inom administrationen under perioden februari-februari 2019. (Dvs en tjänst med stöd av arbetsmarknadssatsningen "Extratjänst")

Samverkan sker inom miljösamverkan Stockholm, miljöchefsnätverket på SKL och nätverk med miljöchefer på Södertörn.

Övrigt

Omställningen vid systembytet har gjort att administrativa uppgifter tagit längre tid än normalt eller fått vänta och släpar efter i vissa delar. Faktureringen försenades omkring ett halvår på grund av försenad leverans av ekonomikopplingen.

Förbättringsarbete

Vi har mycket att lära om hur det nya verksamhetssystemet fungerar, och det är många nya rutiner som ska etableras.

Agenda 2030

Kontoret har under våren arbetat med Agenda 2030 och hur vårt arbete bidrar till att nå dessa utvecklingsmål.